

Pokyny a didaktický koncept Vzdělávacího kurzu “Vzdělávání na biofarmách”

Tyto pokyny pomohou uživatelům při přípravě a organizování návštěv na vzdělávacích biofarmách a poskytují návod na použití e-learningového kurzu a on-line portálu.

(PDF dokument ke stažení a tisku)

Copyright

© Copyright 2016 - 2018 the BioFarm Consortium
Všechna práva vyhrazena.

Tento dokument je licencován veřejnosti podle pravidel [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/). Tato licence vám umožňuje (jako třetí straně) Sdílet — rozmnožovat a distribuovat materiál prostřednictvím jakéhokoli média v jakémkoli formátu, Upravit — remixovat, změnit a vyjít z původního díla, pokud zdroj připsáte ve prospěch konsorcia BioFarm.

Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže nést odpovědnost za jakékoliv využití informací obsažených v těchto publikacích.

Obsah

1.	Informace o projektu	3
2.	Informace o e-learningovém kurzu “Learning Place Bio-Farm”	6
3.	Instrukce jak používat e-learningovou platformu	8
4.	Didaktické výhody vzdělávání na farmách	9
5.	Úvod do ekologického zemědělství	10
6.	Cílové skupiny	13
7.	Skupiny se speciálními potřebami a děti uprchlíků	15
8.	Praktická doporučení	18
9.	Příklady z praxe	19

1. Informace o projektu

Cílem strategického partnerství je vytvořit e-learningový kurz a interaktivní vzdělávací portál s názvem “Learning place Bio-Farm” (“Vzdělávání na Biofarmách”). Portál nabídne online zdroje pro učitele, zemědělce, ekocentra, neziskové organizace a další subjekty, zapojené do vzdělávacích aktivit na ekologických farmách.

Návštěvy farem jako příležitosti ke vzdělávání

Vzdělávací návštěvy farem nabízí alternativní a inovativní prostor pro formální i neformální vzdělávání k tradičnějším forem vzdělávání v prostředí školy.

Během návštěv na farmách mají skupiny žáků a studentů možnost strávit čas interaktivními a praktickými aktivitami, díky nimž se učí poznávat reálné aspekty fungování zemědělství a konkrétní farmy. Na vlastní oči se přesvědčují o náročnosti pěstování rostlin a chovu hospodářských zvířat. Návštěva farmy je ideálním způsobem, jak prakticky doplnit vzdělávání ve třídě v předmětech jako je biologie, zeměpis, ekonomika a ekologie.

Integrace znevýhodněných osob

Dětem nebo mladým lidem, kteří mívají problém zapojit se do běžného vyučování ve škole, mohou návštěvy na ekologické farmě přinášet zvláštní výhody. Nové a zajímavé prostředí může být pro žáky s poruchami učení nebo pro studenty s rizikem vyloučení z běžného vzdělávání velmi podnětné a inspirativní. Jedním z klíčových cílů vzdělávacích návštěv na farmách je mladé lidi znovu zaangažovat poskytnutím alternativních prožitků ke každodennímu vzdělávání ve škole a přistupovat k učení z širší perspektivy. Farma nabízí mnoho možností praktických aktivit, které mohou mladé lidi oslovit a zaujmout. Učitelé v mnoha případech zaznamenali výrazné zlepšení mentálního i fyzického zdraví a zlepšení v přijímání nových znalostí a dovedností právě díky zapojení studentů do praktických aktivit na farmě.

Integrace dětí uprchlíků

V několika posledních letech se Evropské země musely vypořádat s výzvou integrovat do svých společností velké množství uprchlíků. I tento projekt se na tuto problematiku zaměří a nabídne pomoc, jak migranty a jejich děti zapojit do společnosti v jejich nových domovech. Project “Learning place Bio-Farm” nabídne uprchlíkům nový pohled na život mimo uprchlické tábory, ve kterých mnozí z nich dosud pobývali. Návštěva venkova také poskytne imigrantům nový pohled na život, kulturu a kulinářské tradice Evropanů. Budou moci klást otázky o společnosti a učit se nové slovní zásobě, spojené s venkovem, zemědělstvím a jídlem. Praktické semináře na farmách mohou být také ideálním prostředkem pro překonávání jazykových bariér s lidmi, kteří zatím dostatečně neovládají evropské jazyky.

Kromě výše zmíněných výhod je ekologické zemědělství rychle rostoucí obor, který potřebuje vzdělanou pracovní sílu. Návštěvy farem mohou uprchlíkům pomoci získat pohled na nové pracovní příležitosti (ekologický zemědělec, bio pekař, řezník, prodavač apod.).

Vzdělávání zemědělců a pedagogů

V současné době existuje jen velmi malé množství vzdělávacích nabídek pro zemědělce, kteří mají zájem nabízet vzdělávání na svých farmách. Cílem tohoto projektu je vytvořit komplexní vzdělávací kurz a on-line portál, který nabídne různé interaktivní vzdělávací nástroje a zdroje pro ekologické zemědělce a lektory. Kurz umožní farmářům, učitelům, lektorům a dalším zainteresovaným osobám získat znalosti v praktikách a postupech při hostování vzdělávacích aktivit na farmě.

Kurz také pomůže pedagogům zjistit více informací o tom, co je důležité vědět při návštěvě farmy s žáky. Uvědomí si, jak nejlépe skloubit aktivity na farmě se školním vzdělávacím programem a identifikovat zdravotní a hygienické potřeby specifické pro školní výlety na farmy. Kurz také pedagogům nabídne konkrétní znalosti nutné pro to, aby dokázali vzít v úvahu konkrétní potřeby a požadavky znevýhodněných žáků a dětí uprchlíků.

Výstupy projektu

- Postup a didaktický koncept pro vzdělávání (Výstup 1)
- Pilotní e-learningový kurz "Learning place Bio-Farm" v angličtině (Výstup 2)
- E-learningový kurz "Learning place Bio-Farm", adaptovaný do všech partnerských zemí a jazyků (Výstup 3)
- Vzdělávací online portál (Výstup 4)
- Hodnotící zpráva z průběhu ověření (Výstup 5)
- Mezinárodní síť
- Vzdělávací a informační semináře

Cílové skupiny a partneři

Cílovými skupinami kurzu jsou zemědělci, organizátoři vzdělávacích návštěv na farmách, pedagogové a jejich organizace, neziskové organizace jako ekocentra, lektori a zástupci samospráv.

Projekt společně realizují partneři z osmi organizací a sedmi zemí – Rakousko, České republiky, Dánsko, Německo, Norsko, Polsko a Velká Británie. Toto projektové konsorcium má dostatek zkušeností a znalostí v oblasti vzdělávání na ekologických farmách.

2. Informace o e-learningovém kurzu “Learning Place Bio-Farm”

Obsah e-learningového kurzu “Learning Place Bio-Farm” (“Vzdělávání na Biofarmách”):

Modul 1: Úvod do vzdělávání na biofarmě

Welcome to the online site for Learning Place Bio-Farm! This site aims to help teachers, parents, students, administrators and farmers find inspiration and practical advice for using organic farms as learning arenas. The authors of this online guide are researchers and educators from six different European countries that have worked with schools and kindergartens as well as other educational institutions and public administration to make experience on organic farms available. We hope this guide can help you find possibilities for farm visits and prepare for learning about sustainable food production and environmental solutions for responsible agriculture.

Modul 2: Příprava akce na farmě

Učení se od zemědělce z první ruky je důležitou formující zkušeností, která vede ke zlepšení znalostí a budování zájmu o konzumaci zdravých a čerstvých produktů. Podrobná příprava zajistí, že každá návštěva farmy úspěšně dosáhne stanovených vzdělávacích cílů. V tomto díle se také dozvíte o důležitých aspektech týkajících se vypracování plánu pro návštěvu biofarmy.

Plánování před návštěvou: Jak využít návštěvu na farmě s cílem prodiskutovat časování, aktivity, náklady, vhodné oblečení apod.

Plánování a strukturování návštěvy farmy: Naplánujte a připravte specifika návštěvy farmy, včetně délky aktivit, stejně jako aktivity před a po návštěvě učebny.

Zdraví a bezpečnost na farmě: Poskytněte učitelům potřebné znalosti pro zachování bezpečnosti návštěvníků během návštěvy.

Modul 3: Zajištění návštěvy farmy

Naučíte se uspořádat návštěvu farmy tak, aby skupina návštěvníků pochopila způsob chodu ekologické farmy. Nabídneme vám také příklady dobré praxe pro inspiraci. Pro plánování návštěvy je důležité přizpůsobit jednotlivé vzdělávací stanoviště tak, aby struktura prohlídky s průvodcem měla pro návštěvníky smysl. Abyste udrželi přiměřenou pozornost hostů, musíte zachovat rovnováhu mezi poslechem výkladu na jedné straně a fyzickou aktivitou na straně druhé. Program vzdělávací aktivity je také nutné přizpůsobit konkrétním potřebám každé skupiny návštěvníků.

Modul 4: Integrace dětí uprchlíků a účastníků se speciálními potřebami

Účast návštěvy farmy může přinést zvláštní výhody učitelům, kteří vzdělávají žáky s obtížemi v běžných vzdělávacích systémech. Třídy, které zahrnují děti a mládež se specifickými potřebami (např. Uprchlíci, děti s migrujícím původem a děti s vývojovými poruchami, poruchy učení nebo sociální problémy) mohou získat intenzivní a nové zkušenosti, které se liší od konvenčních metod učení ve třídě. Návštěvy na bio-farmě mohou také podporovat učitele při pomoci integrovat tyto děti a mladé lidi.

Farmáři, učitelé a zaměstnanci servisních agentur, kteří pracují s dětmi uprchlíků a žáky se zdravotním postižením, musí mít základní znalosti o interkulturním chování a komunikaci, jakož i o řešení potřeb různých zdravotních postižení. Tento modul poskytne praktické rady a nástroje pro návštěvy zemědělských podniků s těmito cílovými skupinami a představí příklady osvědčených postupů, jak mohou být organizovány zkušenosti a vzdělávací příležitosti pro různé cílové skupiny uprchlíků a zdravotně postižené účastníky za účelem podpory jejich zvláštních potřeb.

Modul 5: Propagace vzdělávacích aktivit na farmě

Tento modul poskytne vstupy o různých způsobech, jak oslovit cílové skupiny a zúčastněné strany. Informace o návštěvách na farmách by měly směřovat přímo do zájmových skupin (škol a mateřských škol v regionu) formou letáků nebo prostřednictvím webových stránek organizací účastnících se projektu. Kromě toho mohou být na farmě nebo ve škole uspořádány předběžné návštěvy s učiteli, rodiči a farmáři, které podporují a diskutují o cílech návštěv.

Dále by měly být přímo kontaktovány a informovány o návštěvách zemědělských podniků místní orgány, zemědělské agentury, zemědělské poradenské služby a nevládní organizace zabývající se podporou ekologie, zdraví, zdravého životního stylu atd. A místních médií (noviny, televize a rozhlas). Tento modul se bude zabývat také sociálními médii (Facebook, Twitter a YouTube) jako prostředek podpory návštěvy farmy.

Module 6: Financování vzdělávacích aktivit

Tento modul se zaměří na náklady pro farmy a školy, které jsou spojeny s návštěvami farmy. Zaměří se na náklady jak v průběhu návštěvy, tak také s dopravou na farmu. Modul prozkoumá různé zdroje financování, které mohou být k dispozici, spolu s možnostmi šetření nákladů a získávání finančních prostředků na zaplacení návštěv.

3. Instrukce jak používat e-learningovou platformu

Projekt nabízí e-learningový kurz a interaktivní on-line portál s názvem "Learning Place Bio-Farm" s online zdroji pro učitele, farmáře, koordinační agentury, pracovníky nevládních organizací a další osoby zapojené do poskytování vzdělávacích aktivit na ekologických farmách.

Online portál najdete na adrese: <http://www.learningonbiofarm.eu>

Portál nabízí anglický pilotní e-learningový kurz "Learning place Bio-Farm" a 6 přizpůsobených národních verzí kurzu ve všech partnerských jazycích - rakouském, českém, německém, dánském, norském a polském.

Kurz obsahuje učební osnovy s výsledky učení, které jsou definovány podle požadavků EQF a NQF. Kurz bude zahrnovat 6 modulů rozdělených do 18 učebních jednotek. Každá jednotka obsahuje několik kapitol.

Navigace pro studenty

Studenti najdou kurz v záložce "E-learning": <http://www.learningonbiofarm.eu/e-learning>.

Po otevření nabídky mohou studenti přímo procházet moduly a zvolit, kterým modulem chtějí začít. Žádná registrace nebo přihlášení není nutné. Všechny moduly jsou k dispozici online i offline - moduly lze stáhnout jako dokumenty PDF pro studium offline. Pro posílení procesu učení byly pro každý modul vytvořeny zkušební otázky. Testy jsou k dispozici v samostatné položce menu nazvané testy.

Podrobnější informace a odkazy na další dokumenty týkající se témat jednotlivých modulů se student nachází v položce Zdroje.

Navigace pro administrátory

Každý učitel nebo správce má možnost používat bezpečný systém správy obsahu na adrese <http://www.learningonbiofarm.eu/admin>: vytváření nových jednotek nebo kapitol, nahrávání nového obsahu, dokumentů, fotografií, videí nebo odkazů na externí webové stránky. Text lze upravovat díky standardním funkcím formátování obsahu. Díky Správci souborů jsou všechny dokumenty a fotografie snadno dostupné online a mohou být propojeny s obsahem kurzu. Systém obsahuje všechny jazykové verze kurzu a administrátoři je mohou snadno procházet.

4. Didaktické výhody vzdělávání na farmách

Didaktika učení prostřednictvím přímých zkušeností na farmě má mnoho výhod jak pro učení, tak pro zdraví. S odvoláním na všechny smysly a tělesnou účast, učení vytváří dlouhotrvající dojmy a povzbuzuje osobní angažovanost. Zdraví je otázkou, kdy se fyzická práce a koordinace podílí na plnění užitečných úkolů, nejen fyzických cvičení. Studenti jsou navíc vystaveni širokému okruhu zeleniny, ovoce a živočišných produktů, který se otevírá pro změnu stravovacích návyků.

Prohlídky farmy jsou místní exkurze v přírodě a vítaná změna z učení v učebně. Agroekologické principy ekologických farem vytvářejí arénu, kde lze ekologii vyučovat a naučit se přímým pozorováním a zkušenostmi. Například uhlíkový cyklus, v němž jsou kyslíčnick uhlíčitý přebírány rostlinami fotosyntézou, převáženy rostlinou jako uhlohydráty a vylučovány do půdy jako výživa pro bakterie a houby, je zvláště důležitá pro ekologické farmy pro budování půdního zdraví. Na rozdíl od konvenčních farem, které kupují umělé hnojivo z průmyslu, ekologické zemědělské podniky používají zelené hnojivo s luštěninami, humusovou budovou při kompostování a střídání plodin pro doplnění půdy. Zatímco umělé hnojivo využívá obrovské množství energie a uvolňuje odpovídající množství CO₂, organické farmy váží uhlík v půdě biologickými procesy, čímž významně přispívají k klimatickým problémům. Spojení uhlíku, půdy a klimatu se stává průhledným a srozumitelným.

Snad důležitější než to, co se na farmě může naučit, je, jak může být učení na farmě usnadněno. Pokud se jako dospělí zamyslíme nad důležitou vzdělávací zkušeností, často vidíme situaci, kdy jsme byli ochotni dělat něco, co jsme pozorovali, pravděpodobně s určitou osobou, na kterou jsme se podívali. Byla zapálená jiskra, spojení bylo zapáleno, my jsme byli povzbuzováni k tomu, jak se dá něco udělat, a my máme šanci to vyzkoušet sami.

Často se tento typ učení může stát vášně. Jako děti jsme našli zdroje a učil se vše, co jsme mohli, protože jsme chtěli vědět víc. To je zcela jiné než tradiční učení. Farmář musí samozřejmě ukázat a vysvětlit, ale měla by se zdůraznit příležitost k praktickému učení. Motivované úkolem, na kterém se mohou účastnit, proces učení dostane start pang. Úkoly, jako je krmení zvířat, sklizení z pole nebo zahrady, vaření potravin z produktů na farmě jsou často okamžitě smysluplné. Když studenti ucítí, že mohou přispět k nezbytnému úkolu, posiluje to pocit zvládnutí a schopnosti učitele. Z našich zkušeností, pokud jsou úkoly smysluplné a student může přispět, pak nutnost učit se a překonat také těžší z větší teoretické práce ve třídě.

Učitelé jsou často ohromeni tím, jak studenti píší a vyprávějí o svých zkušenostech po návštěvě farmy. Tam, kde mnoho žáků má potíže najít něco, co by psalo v jazykových úkolech, konkrétní události na farmě je inspirují a dávají jim mnoho věcí, které chtějí předávat ostatním.

5. Úvod do ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství (někdy též biozemědělství, řidčeji organické zemědělství z anglického „organic agriculture“) je takový způsob hospodaření, který bere ohled na přirozené koloběhy a závislosti. Je založené na zásadách etičtějšího přístupu vůči chovaným zvířatům, ochrany životního prostředí, šetření neobnovitelných zdrojů, ochraně zdraví populace ale i udržení zaměstnanosti v zemědělství a na venkově a udržení biodiverzity (rozmanitosti rostlinných a živočišných druhů). Je jedním z prostředků trvale udržitelného rozvoje a od roku 1994 je součástí zemědělské politiky Evropské unie.

Principy a metody

Základem ekologického hospodaření je zdravá půda. To znamená, že se nedá začít s biozemědělstvím na půdě, kde donedávna probíhalo chemické hnojení apod. Ovšem stávající kontaminace půdy není brána na zřetel při uznání bio-postupů. Udržení a zlepšování úrodnosti půdy se provádí organickým hnojením, zeleným hnojením, pestrými osevními postupy a šetrným zpracováním půdy. Lze však použít i značné množství látek jako jsou například sloučeniny mědi. Díky střídání plodin na poli a mnohotvárné kulturní krajině v jeho okolí se vytváří biologická rovnováha, která posiluje schopnost rostlin se bránit proti chorobám a škůdcům. Regulace plevelů se v rámci ekologického zemědělství provádí s využitím moderní techniky přizpůsobené přírodě.

Ekologičtí zemědělci nesmí používat průmyslová hnojiva, syntetické pesticidy, herbicidy, růstové regulátory a geneticky modifikované organismy. Zvířata jsou na ekologických farmách krmena převážně z produkce vlastního ekologického podniku a je jim umožněno, aby si žila tak, jak je jim od přírody vrozené. Ekologická farma chová jen tolik hospodářských zvířat, kolik je schopna uživit vlastní produkcí krmiv. Nákup krmiv je možný pouze z jiných certifikovaných ploch. Zvířatům musí být umožněn pohyb mimo ustájení (a to i v zimě) a je předepsána minimální rozloha pastvin na 1 kus. Masové chovy jsou proto vyloučeny. Zakázány jsou genové manipulace, používání hormonů i přenosy embryí. Cílem je pracovat v co nejvíce uzavřených cyklech koloběhu látek, využívat místní zdroje a minimalizovat ztráty. Hlavním principem je biologický koloběh: zdravá půda ⇒ zdravé rostliny ⇒ zdravá zvířata ⇒ zdravé potraviny ⇒ zdraví lidé ⇒ nenarušená krajina.

Právní úprava v Česku

V České republice definuje ekologické zemědělství a stanovuje kritéria pro označení produktů jako „produkt ekologického zemědělství“ zákon č. 242/2000 Sb. Od 1. května 2004 se pak i na Českou republiku vztahuje evropské nařízení Rady 834/2007 o ekologickém zemědělství a nařízení Komise 889/2008, které je závazné pro všechny členské země Evropské unie.

Značení produkce

Ekologické podniky mají za povinnost jejich produkci značit tím, že před název výrobku uvedou předponu BIO (např. BIO Pšenice). Předchází se tím záměna s konvenčními.

Certifikace a důvěra v kvalitu

Logo a označování ekologické produkce EU umožňuje spotřebitelům rychle a snadno rozpoznat ekologické produkty a navíc zajišťuje, že všechny produkty ekologického zemědělství splňují stejně přísné normy.

Kvalita potravin – 90 % Evropanů si myslí, že „ekologický“ v zásadě znamená totéž co „bez geneticky modifikovaných organismů“. Přečtěte si informace o tom, jaká existují omezení pro používání pesticidů, hnojiv a antibiotik, a jak ekologicky hospodařící zemědělci zvyšují kvalitu své produkce pomocí střídání plodin a dodržování vegetačního období.

Inspekce a kontroly. Pouze polovina Evropanů ví, že všechny ekologické hospodářské subjekty musí projít minimálně jednou za rok kontrolou.

Krátký dodavatelský řetězec. Zásadou ekologického zemědělství je, že potraviny se ke spotřebitelům dostanou v kratším čas a z menší vzdálenosti.

Historie

Ekologické zemědělství není pro lidstvo žádnou novinkou. Tradiční zemědělské postupy byly dodržovány a rozvíjeny po tisíce let. Mezi ně ale vždy patřilo i [odlesňování](#). [3] Výraznou změnu přinesla až průmyslová revoluce, se kterou přišlo také masivní využívání průmyslově vytvářených hnojiv a pesticidů. Brzy se však začaly projevovat nežádoucí účinky těchto výrobků. V reakci na to někteří vědečtí odborníci na půdu i někteří zemědělci začali hledat jiné možné cesty, jak ozdravit půdu a zachovat přitom výši produkce.

Dnešní ekologické zemědělství vychází, podle některých zdrojů, z biodynamického zemědělství. To je považováno za nevědecké. V Británii vděčí ekologické zemědělství za svůj rozvoj botanikům Siru Albertu Howardovi a jeho manželce Gabrielle Howardové, v německy hovořících zemích mělo hlavní vliv švýcarské "Selské hnutí" (Bauernheimatbewegung), které usilovalo o ochranu selského stavu před postupující industrializací. Po druhé světové válce začal systematický výzkum v oblasti eko-

logického zemědělství a postupně vznikala výzkumná střediska i obory v rámci vysokoškolského studia.

Ve světě

Ekologické zemědělství prodělalo během posledních několika desítek let, co do průběhu a co do objemu, dramatický rozvoj. Dnes je v Evropě i v ostatním světě uznávanou alternativou k intenzivnímu (konvenčnímu) zemědělství, které bylo ekologickými principy výrazně ovlivněno. Podle průzkumů FiBL se rozloha ekologicky obhospodařované půdy v roce 2016 odhadovala na více než 60 milionů hektarů. Největší rozloha (12,1 mil. ha) se nacházela Austrálii, dále v Číně (3,5 mil. ha) a Argentině (více než 2,8 mil. ha). Největší podíl ekologicky obhospodařovaných půd z celkové výměry zemědělské půdy byl zaznamenán v Oceánii (39 %), dále v Evropě (21 %) a Latinské Americe (20 %).

V České republice

K 31. 12. 2016 hospodařilo ekologicky 4 243 ekofarem (cca 9 % zemědělských podniků v ČR1) na celkové výměře 506 070 ha, což představuje 12,03% podíl na celkové výměře zemědělské půdy ČR2 (viz Tab. 1). Za posledních deset let vzrostla výměra 1,8krát z původních 280 tis. ha v roce 2006, a počet farem stoupl více než čtyřnásobně (z 963 v roce 2006). V ČR se ekologické zemědělství rozvíjí zejména v lokalitách, kde je kladen důraz na ochranu přírody, nebo tam, kde jsou zhoršené produkční podmínky.

Téměř 90 % ekologicky obhospodařovaných ploch se nachází v méně příznivých oblastech (téměř veškerá výměra travních porostů a až 70 % orné půdy). Tomu odpovídá i struktura užití zemědělské půdy, která je ve srovnání s konvenčním zemědělstvím výrazně odlišná. V EZ dlouhodobě dominují trvalé travní porosty (TTP), v roce 2016 s výměrou přesahující 418 tis. ha (viz Tab. 3). Jejich plocha se však v rámci celkové výměry ekologicky obhospodařované půdy již výrazně nezvyšuje a jejich podíl na celkové výměře v EZ zůstává okolo 82 % (viz Tab. 4). Za posledních deset let vzrostla plocha TTP 1,8krát z původních 232 tis. ha v roce 2006. Téměř trojnásobně pak za stejné období vzrostla výměra orné půdy na současných 66 tis. ha a dosahuje 13% podíl na celkové půdě v EZ, což je historicky nejvyšší hodnota.

6. Cílové skupiny

Mezi cílové skupiny kurzu a on-line platformy “Learning place Bio-Farm” patří různorodé skupiny.

Průvodci na biofarmách

Zatím není dostupný žádný vzdělávací materiál pro učitele nebo koordinátory z agentur, kteří organizují návštěvy na farmách. Nově vytvořený kurz podpoří tyto průvodce různými vzdělávacími a interaktivními nástroji.

Kurz jim pomůže s technickými aspekty při plánování návštěv na farmách, stejně tak s posouzením zdravotních a bezpečnostních potřeb návštěvníků. Porozumí specifickým potřebám škol při návštěvách farem. Kurz jim umožní naplánovat obsah návštěvy tak, aby aktivity zapadaly do školního vzdělávacího programu.

Zemědělci

Mnoho zemědělců má zájem nabízet vzdělávací aktivity a pobyty na svých farmách. Vzdělávací aktivity se mohou dobře doplňovat s běžnou činností na statku. Rádi by ale získali více informací a metodických dovedností při navrhování konkrétních aktivit. Vzdělávací návštěvy mohou pro zemědělce představovat další příjmy a navíc mohou sloužit k propagaci ekologického zemědělství.

Vzdělávací instituce a jejich pracovníci

Pro učitele nabízí návštěva ekologické farmy speciální příležitost ukázat dětem na vlastní oči fungující zemědělský podnik. Návštěva na farmě může navíc pomoci při rozvoji motorických dovedností, kreativních schopností, zvýšení sebevědomí a motivací k udržitelnému způsobu života. Návštěva farmy přináší také velké příležitosti pro děti s handicapem nebo speciálními potřebami.

Kurz nabízí učitelům inovativní nástroje a informace, jak využít návštěvu na biofarmě ke vzdělávání dětí s handicapem i dětí uprchlíků.

Neziskové organizace, koordinující agentury a jejich pracovníci

Různé vzdělávací a turistické agentury fungují jako spojovací článek mezi farmáři a školami. Aby mohli efektivně spolupracovat, potřebují pracovníci agentur dostatečné znalosti o fungování vzdělávacích biofarem, schopnost pochopit různé potřeby zemědělců a učitelů a dovednost naplánovat odpovídající aktivity.

V některých zemích zatím koordinující agentury nefungují. V tom případě je možné kurz využít při vzdělávání dobrovolníků nebo pracovníků neziskových vzdělávacích center.

Zástupci veřejné správy

Zástupci veřejné správy a zřizovatelé škol mohou školy podporovat při plánování a organizování návštěv biofarem. Mohou pomoci zejména s pokrytím nákladů na dopravu, pokud se škole nepodaří sehnat peníze od rodičů nebo sponzorů. Věnujte pozornost modulu, který se zabývá financováním návštěv.

Obecní, městské či krajské úřady mohou:

- Vytvořit systém finanční podpory pro vzdělávací návštěvy na biofarmách
- Poskytovat informace o síti vzdělávacích farem v regionu
- Propagovat využívání biopotravin ve školních a veřejném stravování

7. Skupiny se speciálními potřebami a děti uprchlíků

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nedílnou součástí vzdělávacího systému ve většině evropských zemí.

Podpora dětí se speciálními potřebami má za cíl stimulovat psychologický a fyzický rozvoj žáků a zvyšovat efektivitu učení. Taková podpora je určena k nápravě poruch a eliminaci příčin a symptomů poruch, včetně poruch chování. Je důležité připravit děti a mladé lidi na život jako plnohodnotní členové společnosti (v rámci rodiny, místní komunity a trhu práce) tím, že prostřednictvím zvláštních metod zajistí nejkomplexnější rozvoj potenciálu žáků.

Aby byla zajištěna efektivita psychologické a vzdělávací podpory, je nutné nejprve správně identifikovat potřeby žáka a poté poskytnout nejvhodnější typy a metody podpory, které skutečně přinesou očekávané účinky.

Následující žáci a studenti jsou definováni jako ti se speciálními vzdělávacími potřebami. Patří sem:

- s vysokými schopnostmi,
- s dlouhodobým onemocněním,
- s postižením,
- se specifickými poruchami učení (včetně dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie a dysortografie),
- s poruchou řeči,
- s emocionálními a behaviorálními obtížemi vyvolanými traumatem,
- kteří trpí opakovanými neúspěchy ve vzdělávání,
- kteří se setkávají s nedbalostí ve společnosti, která se týká dobrých životních podmínek jejich rodiny, kvality volného času a komunitní komunikace,
- kteří se potýkají s adaptačními obtížemi vyplývajícími z kulturních rozdílů nebo z jiného vzdělávacího prostředí,
- kteří jsou sociálně vyloučeni a hrozí jim tak.

Všichni žáci, kteří potřebují pomoc kvůli individuálně identifikovaným vývojovým a vzdělávacím potřebám, mají nárok na podporu. Speciální vzdělávání je určeno pro děti a mládež se zdravotním postižením (tělesně postižené, včetně afázie, intelektuálně postižené, nevidomé, zrakově postižené, neslyšící, sluchově postižené, autistické, včetně Aspergerova syndromu s různými poruchami) které vyžadují zvláštní organizaci výukových a učebních procesů a pracovních metod. Potřebu speciálního vzdělávání je zjištěno v rozhodnutí, které bylo vydáno

po psychologickém a pedagogickém vyšetření odborníky z poradenských a poradenských středisek pro mládež a děti.

Obecně se žáci se speciálními vzdělávacími potřebami učí společně s ostatními žáky buď v hlavních školách / mateřských školách, integračních školách / mateřských školách (kde jsou všechny třídy / skupiny integrujícími třídami / skupinami), nebo v integračních třídách v běžných školách / mateřských školách (kde jsou třídy buď integrační nebo tradiční třídy).

Pro žáky, kteří mají písemné prohlášení doporučující speciální vzdělání a jejichž rodiče se

rozhodli ve prospěch účasti na školách, se zřizují speciální školy (včetně rezidenčních škol), speciální vzdělávací a pečovatelská centra (se stravovacími zařízeními a rozšířenými rehabilitačními programy) a speciální oddíly v

běžných školách tento typ školy / sekce. V závislosti na zvláštních vzdělávacích potřebách a typu postižení se žáci se zdravotním postižením účastní speciálních mateřských škol, speciálních základních škol, speciálních nižších středních škol, základních odborných škol a škol připravujících se na zaměstnání nebo speciálních všeobecně a technicky vyšších sekundárních škol.

Zvláštní vzdělávání uplatňuje stejné metody výuky jako běžné vzdělávání, ačkoli je kladen větší důraz na individuální práci s každým žákem. Zatímco učitelé mohou svobodně volit konkrétní metody a formy práce, stejně jako výukové prostředky, jsou povinni aplikovat některé zásadní principy speciálního vzdělávání (např. Nutnost přizpůsobit pedagogické činnosti potřebám a potřebám žáků a existujícím okolnostem, potřebě postupně zvyšovat míru obtížnosti, potřebu využít ukázek a příklad ve výukovém procesu).

Návštěvy bio-farmy mohou podpořit integraci znevýhodněných mladých lidí. Účast návštěvy farmy přináší zvláštní výhody učitelům, kteří vzdělávají žáky s obtížemi v hlavních systémech učení. Třídy zahrnující děti a mládež se zvláštními potřebami (např. Uprchlíci, děti s migrujícím zázemím a děti s vývojovými poruchami, poruchami učení nebo sociálními problémy) získají intenzivní a nové zkušenosti pro skupinu kromě konvenčních modelů učení a soutěžící ve třídách. Návštěvy na bio-farmách mohou podporovat učitele při integraci těchto dětí a mladých lidí.

Návštěvy bio-farmy mohou také podporovat integraci dětí uprchlíků. "Učební místo Biofarmy" má velký potenciál nabídnout uprchlickým dětem nové perspektivy mimo jejich bydlení v uprchlických táborech. Návštěva na venkově nabízí pohled na evropskou kulturu a výživu.

Prohlídky zemědělských podniků mohou také řešit potřeby širších rodin uprchlíků. Existuje spousta příležitostí k učení nové slovní zásoby, která je spojena s venkovem, zemědělstvím a potravinovými systémy. Kromě toho nabízí odvětví ekologického zemědělství širokou škálu pracovních příležitostí. Tato rostoucí ekonomická odvětví často potřebuje motivované mladé lidi - řidiči krabicových doručovacích služeb, prodavač, kuchaři, pekaři atd. Jsou potřební k provozování farmy. Prohlídky zemědělských podniků, které ukazují různé pracovní příležitosti na farmě, mohou být prvním podnětem pro mladé uprchlíky, aby považovali ekologické zemědělství za

Abychom toho dosáhli, však potřebujeme inspirativní a vybavené farmářské pedagogy, kteří mohou posluchačům zasílat zprávy svým způsobem. Existuje celá řada různých osob, které se podílejí na vzdělávání zemědělců a kteří mohou využívat vzdělávací kurz a on-line portál. Jedná se o zemědělce, kteří nikdy předtím nechodili; zemědělci, kteří předtím navštívili; úředníci pro vzdělávání v zemědělství; externí koordinátoři, kteří spojují školy a farmy dohromady (často zaměstnanci nevládní organizace), stejně jako učitelé, kteří se podílejí na návštěvě farmy.

8. Praktická doporučení

Praktická doporučení vychází z programu Skutečně zdravá škola, viz www.skutecnezdravaskola.cz.

SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH BODŮ A TIPŮ PRO NÁVŠTĚVU FARMY

Návštěva farmy je určena pro žáky a studenty všech věkových kategorií. Následujících 10 tipů vám pomůže návštěvu farmy využít na maximum.

- Proveďte průzkum místních zemědělců**, kteří umožňují návštěvy, a zvolte takového, který nejvíce vyhovuje vaší třídě, a to na základě druhu hospodaření, programů pro návštěvníky či případných poplatků.
- Vyžádejte si kopii výukových materiálů**, které farma pro školní exkurzi nabízí.
- Navštivte farmu sami** ještě předtím, než na ni vyrazíte se třídou. Seznamte se se zaměstnanci, zjistěte potřebné informace nebo sledujte jinou třídu, která farmu již navštívila.
- Připravte třídu** na nepříznivé počasí a pohyb v terénu. Farmy jsou obvykle umístěny na otevřených prostranstvích, kde vane vítr, v trávě je rosa, na poli bláto. Nezapomeňte s sebou vzít přípravky pro případ alergické reakce po včelím bodnutí. Zjistěte, kde můžete se třídou poobědvat či posvačit.
- Připravte si jednotlivé body a oblasti**, které chcete se třídou prozkoumat, například pěstování, sklizeň, chov zvířat, výrobu, prodej nebo skladování.
- Naplánujte diskuze a aktivity**, které provedete ještě před exkurzí, tak abyste vzbudili zvědavost a připravili žáky na oblasti, které budou na farmě zkoumat. Například pracovní činnosti, stroje, plodiny, roční období a podobně.
- Zjistěte od farmáře, zda lze** provést i jiné činnosti, které návštěvu farmy ztraktivní. Každý žák může například dostat poznámkový blok, případně mohou pracovat ve skupinkách.
- Ukažte své třídě krásu a účel farmy.**
Činnosti, které můžete na farmě s třídou podniknout:
 - nasbírejte si pro sebe nějaké ovoce,
 - udělejte si třídní foto,
 - ochutnejte různé druhy produktů, které farma nabízí,
 - naučte se sázet plodiny – každý žák se naučí jednotlivé kroky jak zasadit semínko,
 - vezměte si s sebou oběd, který sníte na farmě,
 - poznejte hospodářská zvířata (pokud taková na farmě jsou),
 - poslechněte si o každodenním životě na farmě.
- Naplánujte následné aktivity**, jako například:
 - vytvořte se svou třídou zprávu o exkurzi
 - připravte kvíz pro rodiče nebo jinou třídu,
 - společně namalujte sad,
 - zorganizujte ochutnávku ovoce ze sadu pro rodiče,
 - naplánujte návštěvu farmy mimo sezónu, aby žáci viděli, jak se farma v průběhu roku mění.
- A nezapomeňte:** Farma není dětské hřiště! Ačkoli vám zaměstnanci pomohli uspořádat školní exkurzi, mají své vlastní práce dost. Během ní pečlivě na žáky dohlízejte. Farmy jsou plné různého náčiní a strojů a pohybují se tam pracovníci, kteří mají plné ruce práce. Pro zajištění bezpečnosti žáků je nejlepší, pokud se zaměstnanci statku dohodnete přesnou trasu, kudy se se třídou budete během návštěvy pohybovat.

Foto: Denis and Yulia Pogostins/shutterstock.com

9. Příklady z praxe

Norsko: Zahrada pro každého

Norsko přijalo mnoho nezletilých z různých zemí, kteří hledali azyl bez doprovodu dospělých. Aby se ubytovali ti mladí lidé, většinou chlapci ve věku od 12 do 17 let, se rozvíjely centra v různých částech země. Jeden z nich je ve městě Hol, horské oblasti v kraji Buskerud. Místní farmář Marit Torsrud Nerol vytvořil pro ně arénu, integrovaný do projektu Společenství podporovaného zemědělství (CSA).

Cílem projektu je vytvořit bezpečnou a smysluplnou aktivitu, v níž mladí lidé budou mít naději na budoucnost, mohou využít své zdroje, rozvíjet své dovednosti, talenty a sociální kompetence a získat důvěru prostřednictvím zvládnutí úkolů. Mělo by posílit jejich identitu a přispět k jejich nezávislosti, aby mohli spravovat svůj vlastní život. Měly by také existovat možnosti, aby mohly navrhnout změny a vylepšení a učit se dovednostem, které mohou s sebou vzít kdekoli.

Všechny tyto cíle byly řešeny prostřednictvím spolupráce se zemědělcem a členy ČSA v zeleninové zahradě. Jeden z členů ČSA Anne Marie Nerol pomáhal zemědělci jako instruktor a organizátor pro práci s uprchlickovou mládeží. Uprchlíci byli rovněž zapojeni do vaření jídel společně s norskými účastníky. Udělali všechny druhy zahradní práce a naučili se setí, výsadbu, plnění a sklizeň, tkané spolu s vědomím o výživě a zdraví.

Všichni devíti mladí lidé (6 chlapců a 3 dívky) potřebovali kontakt s dospělými a mnoho z nich stále po kontaktu s rokem skončilo. V původním plánování projektu bylo také jednou hodinovou výukou týden. Nicméně nebylo snadné je vyloučit z praktických úkolů. Místo toho dospělí uspořádali výlet do hor s rybařením a noclehem v stanech, kde bylo místo pro rozhovor o práci na farmě a o známosti s norským zvykem a kulturním dědictvím. Vzali si s sebou zeleninu z farmy a vařili jídla na otevřeném ohni.

Tento projekt ukázal, že komunitní podporované bioparce jsou velmi cenné arény pro potřeby mládeže uprchlíků. Mladí jsou s touto prací spokojeni a oceňují neformální situaci pro kontakt s místními obyvateli a pro výuku jazyků a zvyků v zemi.

Polsko: Biodynamická farma Nadace Stanisława Karłowského

Biodynamická farma Nadace Stanisława Karłowského může realizovat vzdělávací akce pro následující cílové skupiny:

I. Vzdělávání v oblasti rostlinné výroby a zpracování zemědělských produktů; příklady praktických workshopů zahrnutých do zemědělského cyklu: "Z obilí po chléb", "Z pole na stůl", "Svět kolem dýně", "Ze semen po rostliny", "Byliny kolem nás", "Vegetace luk a pastviny".

II. Vzdělávání v oblasti živočišné výroby; příklady praktických workshopů: "Z trávy po mléko", "Z vejce ke kuřeti", "Humánní zacházení se zvířaty"; "Dobré životní podmínky zvířat a uspokojování specifických potřeb zvířat".

III. Vzdělávání v oblasti environmentálního povědomí a spotřebitelů: "Jak ekologické zemědělské postupy přispívají k ochraně životního prostředí?", "Udržitelný rozvoj a ekologické zemědělství", "Zemědělství bez GMO, co dál?", "Lesy a živé ploty a jejich role při formování krajiny".

IV. Vzdělávání v umění - tvůrčí dílny s využitím přírodních materiálů; zachování kulturního dědictví a tradic; Velikonoční a adventní dílny, oslavy podle rytmu období života na farmě, například: svatého Jana, oslavy sv. Michala.

Vzdělávací nabídka naší farmy je zaměřena na všechny typy škol a týká se vzdělávacích programů a předmětů, jako jsou věda o přírodě, životním prostředí a ekologii, matematika, ekonomie, geografie, polském a anglickém jazyce a umění. Nabízené workshopy musí být přizpůsobeny věku, zájmům a potřebám účastníků. Například workshop "Z obilí na chléb" může být nastaven na různých úrovních.

Česká republika: Centrum Veronica Hostětín

Vzdělávací a informační středisko Centrum Veronica působí v unikátním prostředí obce Hostětín. Obec je známá svými ekologickými projekty, které byly realizovány díky spolupráci obce s Centrem Veronica a Občanským sdružením Tradice Bílých Karpat.

Posláním Centra Veronica Hostětín je ukazovat na praktických příkladech, realizovaných modelových projektech a výsledcích jejich monitorování, že vztah k přírodě, místním zdrojům a tradicím spolu s ohleduplným hospodařením může chránit životní prostředí a globální klima, ekonomicky stabilizovat venkov a řešit nezaměstnanost i v poměrně odlehlých oblastech.

Vzdělávací a informační středisko nabízí:

- Ekologické vzdělávání dospělých i dětí, odborníků i laiků.
- Exkurze po modelových ekologických projektech.
- Odborné semináře, konference a školení pro zástupce veřejné správy, odbornou veřejnost, nevládní organizace i podnikovou sféru.
- Denní i pobytové výukové programy a workshopy pro školy všech typů.
- Přednášky a ekologické poradenství pro širokou veřejnost.
- Knihovnu a studovnu s dokumentací projektů.

Pobytové programy

Žáci základních a studenti středních škol si poznáváním pestré krajiny Bílých Karpat, její historie, jednotlivých ekosystémů i současných ekologických projektů přiblíží pojem udržitelného rozvoje a možnosti jeho uvádění do praxe.

Centrum Veronica nabízí také tábor pro děti s diagnózou SMA a dystrofiemi

K programům obecně

Pobytový program nabízíme ve třídní, čtyřdenní či pětidenní variantě. Pobytové výukové programy můžete využít při naplňování školních vzdělávacích programů, zejména v průřezovém tématu Environmentální výchova (na středních školách Člověk a prostředí). Pobytové programy probíhají v Centru Veronica, přilehlé přírodní zahradě, v obci Hostětín a v unikátní malebné krajině Bílých Karpat.

Velká Británie: Abbey Home Farm

Abbey Home Farm je ekologická farma, která se nachází v Cirencester, Gloucestershire. Tato farma má rozlohu 1600 akrů. V Abbey Home Farm produkujeme bio mléko, hovězí, jehněčí, vepřové a drůbeží maso. Kromě toho máme 300 hektarů obilovin a 10 hektarů zeleninové produkce.

O našich návštěvách

Každoročně hostíme 20 až 30 denních návštěv. Víťame lidi všech věkových kategorií, aby přišli na farmu, aby se dozvěděli více o ekologickém zemědělství. Členové veřejnosti jsou vítáni, že přijdou na jednu z našich jízd v přívěsu nebo si užijí naše doprovodné turistické trasy.

Jak se hodí návštěvy školních požadavků na vzdělávací programy?

Jsme schopni přizpůsobit každou návštěvu plánovaným vzdělávacím cílům. Návštěvníci u nás mohou vidět všechny aspekty funkční biofarmy a podílet se na jednotlivých aktivitách. Aktivita návštěvníků jsou velmi závislé na sezóně, počasí, zemědělské situaci, velikosti skupiny, zamýšlených vzdělávacích cílech a věku návštěvníků.

Jaké jsou podmínky pro úspěšné návštěvy farmy?

Čím menší skupina, tím lépe (prohlídka ne více než 25 dětí a aktivita 7 nebo 8 dětí). Učitelé by měli být co nejvíce zapojeni do aktivit a musí být odpovědní za udržení disciplíny. Návštěva by měla být spíše aktivní než pasivní, pokud to dovolují čas a počet účastníků.

Největší překážky pro úspěch návštěvy na farmě?

Učitelé, kteří nemají zájem, příliš velké skupiny, špatné počasí.

Více informací na: www.theorganicfarmshop.co.uk